

עדות, תקשורת חזותית ופעולה פוליטית

ד"ר רותי גינזבורג
ginsburgruthie@gmail.com

עדויות חזותיות מהוות מרכיב מרכזי ביכולת השיפוט המוסרית והפוליטית. התפתחויות טכנולוגיות בתחום התייעוד, יחד עם שכלול אמצעי ההפצה שלו, הביאו לכך שאירועים פוליטיים נחשפים בפני צופים מרוחקים על בסיס יומיומי באמצעות מגוון רחב של דימויים ועדויות. העדות החזותית הוטמעה אמנם כיום בכלכלה ובתרבות של העידן הניאו-ליברלי אך לתפקיד הפוליטי שלה יש שורשים עמוקים שקשורים להתפתחות הספירה הציבורית בעידן המודרני. ההגות הפוליטית עצמה עשתה שימוש לא מבוטל בעדויות חזותיות: כך, קאנט הגיב למאורעות המהפכה הצרפתית, וירגינייה וולף תיארה בפירוט את תגובותיה לתצלומים ממלחמת האזרחים בספרד ולאחרונה, ג'ודית באטלר הגיבה בכתיבתה על התצלומים שצולמו בכלא אבו-גרייב. התגובות לדימויים אלה ולדימויים אחרים עוררו את הדמיון המשותף, הביאו לדיון בעקרונות אנושיים אוניברסאליים ולגיבוש התשתית המוכרת של פוליטיקת זכויות האדם. מאז שנות ה-70, ארגוני החברה האזרחית, ובפרט ארגוני זכויות אדם, החלו לאסוף ולהפיץ עדויות במסגרת הנחלה של אקטיביזם שיפוטי. בהמשך, ההתפתחות הטכנולוגית הביאה לריבוי נרטיבים מתחרים ולפיתוח שיח מומחים המתבסס, למשל, על ניתוח דימויי לוויין ועל עדות פורנזית.

במסגרת הסמינר נבקש לבחון כמה שאלות יסוד הנוגעות לתפקידה הפוליטי של העדות החזותית בעידן שלנו. נשאל, בין השאר, מה ניתן ללמוד מהעדויות החזותיות על יכולת השיפוט שלנו? באלו אופנים עדויות חזותיות מהוות עוגן לפעולה פוליטית? כיצד ההתפתחות הטכנולוגית השפיעה על הפוליטיקה העדותית? והאם העדות החזותית אכן יכולה למלא את התפקיד הפוליטי שמיוחס לה? בסמינר נבחן את ההיבטים האסתטיים-פוליטיים והטכנולוגיים של העדות החזותית באמצעות דיון בדוגמאות וקריאה בטקסטים של הוגים כגון לוק בולטנסקי, שושנה פלמן, שרון סלווינסקי, תומאס קינן, אייל ויצמן, אריאלה אזולאי, ז'אק רנסייר ואחרים. נתעמק בתנאים המקדימים להתפתחות התצורה של העדות החזותית ותפוצתה הרחבה ונלמד באמצעות מקרי מבחן היסטוריים ועכשוויים על המנגנונים הברוקרטיים להיווצרותה.

חובות הקורס:

- נוכחות פעילה בשיעורים.
- קריאת הטקסטים המחייבים לקראת כל שיעור.
- הגשת 5 תרגילים: התייחסות למאמר או סרט – תגובה של עד עמוד על חומר הקריאה/צפייה.
- עבודת רפרט (עד 10 עמודים) או עבודת סמינר (עד 25 עמודים). את העבודה והתרגילים יש לשלוח למייל: [ginsburgruthie@gmail.com/](mailto:ginsburgruthie@gmail.com). הנחיות לגבי עבודות הכתיבה והתרגילים יינתנו במהלך הסמינר.

תוכנית הקורס:

(חומרי הקריאה – חובה ורשות – באתר הקורס)

1. העדות בעידן המודרני והקשרה ל'נאורות'

עמנואל קאנט, "תשובה לשאלה נאורות מהי?", בתוך עזמי בשארה, עורך, הנאורות – פרויקט שלא נשלם?, הוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 45-52.

חנה ארנדט, "כוח ומרחב ההופעה", המצב האנושי, הוצאת הקיבוץ המאוחד, עמ' 223-239.

קריאת רשות:
פוקו מישל, "הנאורות מהי?", בתוך עזמי בשארה, עורך, הנאורות – פרויקט שלא נשלם?, הוצאת
הקיבוץ המאוחד, עמ' 79-97.

Mirzoeff Nicholas, *The Modern Imaginary: Antislavery Revolutions and the Right to Existence, The Right to Look: A Counterhistory of Visuality*, (London: Duke University Press, 2011): 77-177.

2. מהי עדות?

שושנה פלמן, "חזרת הקול: שואה של קלוד לנצמן", מתוך: עדות: משבר העדים בספרות,
פסיכואנליזה ובהיסטוריה, רסלינג, פרק 6.

Givoni Michal, *Witnessing/Testimony, Maft'e'akh e2*, Winter 2011, 147-169.

קריאת רשות:

אגמבן, ג. ו. ג. י. (2007) *מה שנתר מאושוויץ, הארכיון והעד*, רסלינג (נמצא בספרייה).

Kurasawa Fuyuki, *A Message in a Bottle: Bearing Witness as a Mode of Transnational Practice, Theory, Culture & Society* 2009, Vol. 26(1): 92-111.

Strejilevich Nora, *Testimony: Beyond the Language of Truth, Human Rights Quarterly* 28 (2006) 701-713.

Bernard-Donals, Michael, *Beyond the Question of Authenticity: Witness and Testimony in the Fragments Controversy, PMLA*, Vol. 116, No. 5 (Oct., 2001), 1302-1315.

3. יצירת עדות

Torchin Leshu, "Witness for the Prosecution: Films at Nuremberg", *Creating the Witness Documenting Genocide on Film, Video, and the Internet* (London: University of Minnesota Press, 2012), 61-98.

סרט

Werner Herzog, *Grizzly Man*, 2005

4. פוליטיקה של סבל מרוחק

Luc Boltanski, *Distant Suffering: Morality, Media and Politics* (Cambridge: Cambridge University Press, 1999): Chapters 1, 2.

סרט

Jean-Luc Godard, Jean-Pierre Gorin, *Letter to Jane*, (1972)

סונטג סוזן, *להתבונן בסבלם של אחרים*, מודן הוצאה לאור (2003).

Ranciere Jacques, *The Emancipated Spectator*, (London: Verso, 2009), Ch 1.

קריאת רשות:

וולף ורגייניה, *שלוש גיניאות*, ירושלים: שוקן, תשמ"ה 1985.

בנימין ולטר, "תיזות על מושג ההיסטוריה", *מבחר כתבים ב*, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1996,
עמ' 309-318.

5. תקשורת חזותית ופעולה פוליטית
אריאלה אזולאי, *האמנה האזרחית של הצילום*, (רסלינג, 2006), עמ' 95-113.

היטו שטרייל, חופש מהכול: פרילנסרים ושכירי חרב, *חלכאי המסך: מסות על הפוליטיקה של הדימוי החזותי*, תרגמה אסתר דותן (הוצאת פיתום, 2015), 93-102.

קריאת רשות:

Peter Snowdon, *The Revolution Will be Uploaded: Vernacular Video and the Arab Spring*, *Culture Unbound*, 6 (2014): 401-429

Meir Wigoder, "The Digitized Death of Colonel Gaddafi and the End of Photography", in Alexandra Moschovi, Carol McKay & Arabella Plouviez (eds.), *The Versatile Image: Photography, Digital Technologies and the Internet* (Leuven: Leuven University Press, 2013), pp. 53-73.

6. עדות וסוכנות (נשים וילדים)

Pooja Rangan, *Feral Innocence: The Humanitarian Aesthetic of Dematerialized Child Labor*, *Immediations: The Humanitarian Impulse in Documentary*. Durham and (London: Duke University Press, 2017), 23-60.

Ruthie Ginsburg, *Armed with a Camera: Gendering Visual Documentation in the Case of Israel/Palestine*, *Signs: Journal of Women in Culture and Society* (forthcoming).

קריאת רשות:

ורגינייה וולף, *שלוש גיניאות*, ירושלים: שוקן, תשמ"ה 1985.

Wendy S Hesford, *Spectacular Rhetorics: Human Rights Visions, Recognitions, Feminisms*, (London: Duke University Press, 2011), 1-27.

Wendy Hesford, and Wendy Kozol, eds.. *Just Advocacy? Women's Human Rights, Transnational Feminisms, and the Politics of Representation*. (New Brunswick, NJ: Rutgers University Press, 2005), ///

7. בירוקרטיה, מעקב ומשפט: העדות בשרות המדינה המודרנית

Michel Foucault, *Discipline and Punish: The Birth of the Prison* (Penguin Books, 1991 [1977]): 195-228.

Tagg John, *The Burden of Representation: Essays on Photographies and Histories* (University of Minnesota Press, 1993), 60-117.

קריאת רשות:

Golan Tal, *Visual Images in the Courtroom: a Historical Perspective*, *Parallax*, 14:4 (2008), 77-89.

8. העדות החזותית, ניאו-ליברליזם וגלובליזציה

Butler Judith, *Torture and the ethics of photography*, *Environment and Planning D: Society and Space* 2007, volume 25, 951 – 966.

סרט

Morris Errol, *Standard Operating Procedure* (2008).

צפיית רשות:

Curtis, Adam, Bitter Lake (2015)

קריאת רשות:

זימונד באומן, גלובליזציה -- ההיבט האנושי (הקיבוץ המאוחד, 2002): פרק 4.

Hariman Robert & Lucaites John Louis, Liberal Representation and the Global Oder: Tiananmen Square, *No Caption Needed*, 208-242.

Campbell David, Geopolitics and visuality: Sighting the Darfur conflict, *Political Geography* 26 (2007), 357-382.

9. העדות החזותית והרגישות ההומניטארית

Rozario Kevin, "Delicious Horrors": Mass Culture, the Red Cross, and the Appeal of Modern American Humanitarianism, *American Quarterly*, 55: 3 (Sep., 2003): 417-455.

Sharon Sliwinski, The Childhood of Human Rights: The Kodak on the Congo. *Journal of Visual Culture*, Vol. 5 no. 3 (December 2006): 333-363.

קריאת רשות:

Thomas L. Haskell, "Capitalism and the Origins of the Humanitarian Sensibility," *The American Historical Review* 90 (1985): 339-361, 547-566.

10. העדות החזותית והפוליטיקה הלא ממשלתית

Nongovernmental Politics, edited by Michel Feher, Gaelle Krikorian and Yates Mckee, 12-27 (New York: Zone books, 2007).

Keenan, Thomas, Mobilizing Shame, *The South Atlantic Quarterly*, 103:2/3 (Spring/Summer 2004): 435-449.

קריאת רשות:

Keenan, Thomas, Publicity and Indifference: media, surveillance, "humanitarian intervention",
<file:///C:/Users/Ruth/SkyDrive/Documents/ariticals/testimony%20and%20expertise/keenan.publicity.pdf>

Hallas Roger, Photojournalism, NGOs, and the New Media Ecology, in *Sensible Politics: The visual Culture of Nongovernmental Activism*, ed Meg Mclagan and Yates Mckee, (New York: Zone Books, 2012): 95-114.

Film: Renzo Martens, *Enjoy Poverty*, 2008.

11. התמקצעות העדות החזותית

Sandra Ristovska, "Strategic witnessing in an age of video activism", *Media, Culture and Society* (March 2, 2016): 1-14

Sam Gregory, Transnational Storytelling: Human Rights, WITNESS, and Video Advocacy, *American Anthropologist*, 108 (1), 2006. 195-204

12. מהעדות החזותית לאסתטיקה הפורנוזית

וייצמן אייל, קינן תומס, הגולגולת של מנגלה : לידתה של האסתטיקה הפורנוזית, תל אביב : רסלינג, 2012.

Herscher, A. (2014). "Surveillant Witnessing: Satellite Imagery and the Visual Politics of Human Rights." *Public Culture* 26(3): 469-500.

קריאת רשות :

Eyal Weizman, Introduction: Forensic, in: *Forensic Architecture, Violence at the Threshold of Detectability* (Zone Books, 2017)
pp. 9-32